

Språkskolan i Umeå ekonomisk förening

Org.nr. 769600-4535

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Språkskolan i Umeå kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Språkskolan i Umeå ekonomisk förening att senast den **31 augusti 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen är strukturerad och utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan (10 kap. 4 § skollagen; 5 kap. 2 § samt 9 kap. 5-6 §§ skolförordningen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner).
- Undervisningen ska omfatta elevens val. Huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val (10 kap. 4 § skollagen; 9 kap. 8 och 11 §§ skolförordningen).

Åtgärder

- Se till att undervisningen i svenska eller engelska är strukturerad och utgår från målen i läroplanen och kursplanerna när det läses som språkval.
- Se till att anordna elevens val så att eleverna ges möjlighet att välja ur ett allsidigt urval av ämnen.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen i sin helhet uppfyller de krav som finns i skollagen och andra författningar. I detta ansvar ligger att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans sätt att arbeta med språkval i de fall eleven inte läser ett modernt språk. Det finns också brister i hur skolan erbjuder elevens val. Eleverna blir inte erbjudna ett allsidigt urval inom olika ämnen.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Språkval

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i undervisningen i svenska eller engelska när det läses som språkval. De elever som inte läser ett modernt språk använder tiden för språkval som "stödtid" och eleverna får inte en strukturerad undervisning som utgår från målen i kursplanen för svenska eller engelska. I samband med dessa lektioner arbetar eleverna ofta med andra ämnen än svenska eller engelska. Även om det inte finns några specifika mål för verksamheten språkval svenska eller engelska, så är det de mål som finns i kursplanen för dessa ämnen som undervisningen ska utgå från. Eleverna har också rätt till en strukturerad undervisning samt att utveckla sina kunskaper så långt som möjligt även inom svenska eller engelska när det läses som språkval.

Enligt skollagen ska det finnas språkval. Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska eller tyska. Enligt skolförordningen får en elev istället för något av språken franska, spanska eller tyska välja svenska eller engelska som språkval. Eleverna ska också genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionens utredning visar att undervisningen i svenska eller engelska när det läses som språkval inte utgår från kursplanen för svenska eller engelska. Elever uppger i intervjuer att de som inte läser ett modernt språk istället arbetar med olika ämnen när de har språkval. Enligt eleverna handlar det om ämnen där de ligger efter i planeringen eller om de ska ha ett stort prov i något ämne. Eleverna uppger vidare att de kan välja vilket ämne de vill arbeta med, till exempel matematik, om de behöver det. De intervjuade lärarna bekräftar i intervjuer att det förekommer att elever arbetar med andra ämnen än svenska eller engelska på språkvalet. Enligt lärarna utgör den tid som är avsedd för språkval istället en "stödtid" för eleverna och det är specialpedagogen som leder arbetet. Det kan till exempel röra sig om att en elev arbetar med en uppgift som en lärare i ett praktisk-estetiskt ämne bedömt att eleven behöver arbeta med. Även rektorn och huvudmannens representant bekräftar uppgifterna och säger att det förekommer att eleverna under ledning av specialpedagogen arbetar med andra ämnen än svenska eller engelska. Huvudmannen uppger att det framöver finns planer på att tiden ska riktas mot svenska eller engelska och att det ska utvärderas efter innevarande läsårs slut.

Elevens val

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende huvudmannens sätt att anordna elevens val. Eleverna ges inte möjlighet att välja ur ett allsidigt urval av ämnen utan alla elever läser istället ett modernt språk. Även om huvudmannen valt att förlägga den tid som är avsedd för elevens val till språkval, så att eleverna får börja i tidigare år med ett modernt språk, är det inte förenligt med författningarnas krav. Den tid som skolan väljer att använda till skolans val, som i det här fallet är mer undervisning än vad timplanen föreskriver i språkval, får inte tas från den tid som är avsedd till elevens val.

Enligt skollagen ska undervisningen omfatta elevens val och undervisningen i elevens val ska syfta till att fördjupa och bredda kunskaper i ett eller flera ämnen. Av skolförordningen framgår att huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Som elevens val får ett språk som eleven inte tidigare fått undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas. Undervisningen i ett ämne inom elevens val ska till sitt innehåll och inriktning vara förenlig med kursplanen och med kunskapskraven.

Skolinspektionens utredning visar att huvudmannen inte erbjuder elevens val enligt författningarnas krav. Elever uppger i intervjuer att skolan inte erbjuder elevens val. Enligt eleverna har de istället språkval och matematik varje dag. De intervjuade lärarna bekräftar att det är språkvalet som utgör elevens val. Lärarna uppger att elever på Språkskolan läser extra mycket språk och då finns det inte någon tid över till att erbjuda elevens val. Redan i årskurs 1 börjar eleverna med ett modernt språk. Alla elever läser samma språk men får prova på olika språk i olika årskurser till och med årskurs 3. Från årskurs 4 väljer eleverna vilket modernt språk de vill läsa inom språkvalet. Även rektorn och huvudmannens representant bekräftar uppgifterna om att Språkskolan inte erbjuder elevens val till eleverna, den tiden används istället till utökad tid inom språkvalet. Rektorn och huvudmannens representant uppger att elevens val har funnits på skolan fram till och med föregående läsår men det togs bort i och med kravet på att utöka antalet timmar i matematik och idrott och hälsa.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller författningarnas krav finns skäl att förelägga Språkskolan i Umeå ekonomisk förening att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

Förutsättningar för utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen.

Styrning och utveckling av utbildningen

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Språkskolan i Umeå ekonomisk förening uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av utbildningen.

Övrigt

Ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar

Skolinspektionens ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar av Språkskolan i Umeå ekonomisk förening har genomförts inom ramen för ett tillsynsärende med diarienummer 2019:3167.

På Skolinspektionens vägnar

X Eva-Lena Ölund-Brändström

Eva-Lena Ölund Brändström

Beslutsfattare

Signerat av: Eva-Lena Ölund Brändström

X Maud Karlström

Maud Karlström

Föredragande

Signerat av: Maud Karlström

I ärendets slutliga handläggning har även jurist Caroline Rönnegård deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Språkskolan

Fakta om Språkskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Språkskolan i Umeå ekonomisk förening under vårterminen 2020. Språkskolan i Umeå besöktes av Skolinspektionen mellan den 16 januari 2020 och den 21 januari 2020. Språkskolan i Umeå är en grundskola som omfattar årskurserna 1-9 samt förskoleklass. Läsåret 2019/20 går det 188 elever i grundskolan och i förskoleklassen går det 22 elever. Skolenheten leds av en rektor.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Av skolverkets officiella statistik för läsåret 2017/18 framgår att resultaten på de nationella proven i årskurs 3 låg i paritet med, eller över rikets resultat. I årskurs 6 hade eleverna högre resultat på samtliga delprov i matematik och engelska i jämförelse med riket. I svenska är resultaten högre för samtliga delprov, förutom delprov "läsa" som hade lägre resultat än riket som helhet. Resultaten avseende nationella prov i årskurs 9 visar på högre resultat inom ämnena svenska, engelska, biologi och historia. För ämnet matematik redovisas inga resultat i skolverkets databas. Avseende betygsresultat för årskurserna 6 och 9 är de lika eller högre än de resultat som riket uppvisar. Den genomsnittliga betygspoängen för elever i årskurs 9, läsåret 2018/19, är 264,8 poäng. Motsvarande resultat för riket är 229,8.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens enkät¹ till elever och vårdnadshavare genomfördes hösten 2018 besvarades av 86 procent av eleverna i årskurs 5 och av 71 procent av eleverna i årskurs 9. Resultaten av enkäten redovisas i form av indexvärden mellan 0–10.

Inom områdena trygghet och studiero avseende årskurs 5 uppvisar enkäten högre resultat inom samtliga områden jämfört med samtliga deltagande skolenheter. Området trygghet får ett indexvärde på 8,5, att jämföra med 8,3 för samtliga deltagande skolenheter. Området studiero får ett indexvärde på 6,1, att jämföra med samtliga deltagande skolenheter som hade ett värde på 5,0. Även avseende årskurs 9 uppvisar enkäten högre resultat inom områdena trygghet och studiero jämfört med samtliga deltagande skolenheter. Området trygghet får ett indexvärde på 8,1, att jämföra med 7,8 för samtliga skolenheter. Området studiero får ett indexvärde på 7,1, att jämföra med 5,2 för samtliga skolenheter.

¹ En gång vartannat år omfattas varje skolenhet av Skolinspektionens enkät som utgör ett underlag till Skolinspektionens granskning av landets skolor. Resultaten av enkäten redovisas för varje frågeområde i form av ett indexvärde mellan 1-10. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt indexvärde indikerar en negativ uppfattning. Indexet kan jämföras med resultat för övriga skolor i kommunen samt med resultat för samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång.